

DECIZIA CONSILIULUI CONCURENTEI
nr. 65 din 07.04.2005
privind ajutorul de stat acordat
S.C. ARIS S.A. Arad

CONSILIUL CONCURENȚEI,

Având în vedere dispozițiile Acordului European instituind o asociere între România, pe de o parte și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de alta parte, ratificat prin Legea nr. 20/1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73 din 12 aprilie 1993;

Având în vedere dispozițiile Legii concurenței nr. 21/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 30 aprilie 1996, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere dispozițiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 3 august 1999, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere dispozițiile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1215 din 17.12.2004;

Având în vedere dispozițiile Decretului nr. 57/2004 pentru numirea membrilor Consiliului Concurenței;

Raportul întocmit de raportor și echipa de investigație în urma constatarilor din timpul investigației deschise prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 512/07.12.2004,

În temeiul următoarelor considerente,

I. PROCEDURA

(1) Prin adresa nr. P/18/05.05.2004, înregistrată la Consiliul Concurenței cu nr. RS-AS 54/05.05.2004, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (A.V.A.S.) a notificat, în numele tuturor furnizorilor de ajutor de stat, respectiv Ministerul Finanțelor Publice, Agenția Națională pentru Administrare Fiscală (ANAF), Consiliul Local al Municipiului Arad, Consiliul Județean Arad, Societatea Comercială CET SA Arad, Regia Autonomă APA Canal Arad și FDPE ELECTRICA SA Banat Timisoara, în baza art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, ajutorul de

stat individual pentru restructurarea S.C. ARIS S.A. Arad. în contextul privatizării acesteia.

(2) Consiliul Concurenței, constatând existența unor măsuri de sprijin acordate societății la momente de timp diferite, respectiv în anii 2000 și 2002, a solicitat A.V.A.S. informații suplimentare, prin adresele DAAS nr. 366/24.05.2004, respectiv nr. 454/24.06.2004. Solicitățile de informații vizau date referitoare la existența planului de restructurare al companiei și ajutorul de stat acordat în anul 2000 prin H.G. nr. 874/2000 privind transferul acțiunilor deținute de către stat la S.C. ARIS S.A. Arad din administrarea Fondului Proprietății de Stat (F.P.S.) în administrarea Ministerului Finanțelor. Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului nu a transmis informațiile solicitate și nici planul de restructurare al S.C. ARIS S.A. Arad.

(3) Prin adresa nr. 493/05.07.2004, A.V.A.S. a solicitat retragerea notificării în vederea completării acesteia.

(4) Deoarece A.V.A.S. nu a revenit cu o nouă notificare și nici nu a furnizat Consiliului Concurenței informațiile care să înlăture dubiile privind compatibilitatea ajutorului de stat, prin Nota Direcției Autorizare Ajutor de Stat, înregistrată sub nr. DAAS/1007/06.12.2004, s-a propus declansarea unei investigații.

(5) În temeiul art. 40 lit. a) coroborat cu art. 27 lit. i) și r) din Legea concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 512/07.12.2004, s-a declansat investigația având ca obiect analiză compatibilității măsurilor de sprijin financiar acordate S.C. ARIS S.A. Arad cu condițiile impuse de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare și cu regulamentele emise în aplicarea acesteia.

(6) Ordinul nr. 512/07.12.2004 privind declansarea investigației și nota de deschidere a investigației au fost publicate pe site-ul Consiliului Concurenței, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, pentru a permite persoanelor interesate să poată transmite punctul lor de vedere cu privire la măsura față de care s-a dispus deschiderea investigației. Consiliul Concurenței a adresat AVAS noi solicitări de informații în data de 09.12.2004 și 08.02.2005 la care AVAS nu a răspuns în termenul legal. De asemenea, Consiliul Concurenței a efectuat un control prin Inspectoratul Județean de Concurență Arad în urma căruia a fost întocmită Nota de control nr. 42 din 26.01.2005.

(7) În perioada investigației, prin adresa nr. P/5606/07.03.2005, înregistrată la Consiliul Concurenței cu RS-AS nr. 8/07.03.2005, în baza art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a transmis o nouă notificare privind ajutorul de stat individual pentru restructurarea S.C. ARIS S.A. Arad.

II. Descrierea măsurilor de sprijin financiar

1. Beneficiarul masurilor de sprijin

(8) Beneficiarul masurilor financiare de sprijin din partea statului este S.C. ARIS S.A. Arad, societate pe acțiuni, înființată în 1948, cu sediul în Arad sub denumirea initiala „Intreprinderea de Masini Unelte Arad”. In temeiul Legii nr.15/1990 si a HG nr.1224/1990, intreprinderea s-a constituit ca societate comerciala sub denumirea „S.C. ARIS S.A. Arad”, preluand totodata intregul patrimoniu. Societatea este inregistrata la Registrul Comertului sub nr. J02/1/03.01.1991.

(9) La data semnării contractului de vânzare cumpărare de acțiuni, societatea avea înregistrat la Oficiul Registrului Comerțului un capital social de 52.676.997.678 lei, împărțit în 2.347.147 acțiuni, cu valoarea nominală de 22.443 lei/acțiune. In prezent, capitalul social este de 78.094.929.543 lei, împărțit într-un număr de 3.479.701 acțiuni, cu valoarea nominală de 22.443 lei/acțiune.

(10) Ca urmare a realizării transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, prin care intregul pachet de actiuni detinut de APAPS, reprezentand 72,97% din capitalul social al S.C. ARIS S.A. Arad, a fost achizitionat de S.C. ASTRA COMIND S.R.L. Arad, structura acționariatului S.C. ARIS S.A. Arad se prezinta astfel:

Tabelul nr. 1 Structura acționariatului după transferul dreptului de proprietate

Acționar	Procent deținut de acționar	Număr acțiuni	Valoare totală (lei)
S.C. ASTRA COMIND S.R.L.	72,97	1.712.802	38.440.415.286
S.I.F. Banat Crișana	21,52	504.989	11.333.468.127
Persoane fizice	5,51	129.355	2.903.114.265
TOTAL	100,00	2.347.146	52.676.997.678

Sursa: Formularul de notificare

(11) Rezultatele economico – financiare inregistrate de societate, pe baza datelor din bilanțurile contabile ale ultimilor 4 ani sunt următoarele:

Tabelul nr. 2 Rezultatele economico-financiare pe baza datelor din bilant

2000	2001	2002	2003
Cifra de afaceri totala (mii lei)			
35.659.290	64.519.325	56.674.435	26.434.727

Profit/Pierdere (mii lei)			
42.985.674	-37.907.586	-9.144.315	-50.354.988

Sursa: Formularul de notificare

(12) Privatizarea societatii s-a realizat in anul 2002, dupa mai multe incercari nereusite:

- prin HG nr.874/2000 actiunile detinute de FPS la S.C. ARIS S.A. au fost transferate la Ministerul Finantelor Publice, iar penalitatile si majorarile de interziere aferente datoriilor restante la bugetul de stat au fost anulate în vederea cresterii atractivitatii la privatizare ;
- Ministerul Finantelor Publice a organizat licitatia pentru desemnarea unei societati care sa tranzactioneze pe piata de capital actiunile detinute de stat la SC Aris SA ;
- licitatia a fost castigata de SVM UNICAPITAL SA BUCURESTI, care a intocmit prospectul pentru oferta publica secundara de vanzare de actiuni ;
- s-au depus scrisori de intentie de catre Weiler Werkzeugmaschinen GmbH & CoKG, Kraus & Wiemmer Maschinenbau GmbH & Co si Emco Maier GmbH Magdeburg Werkzeugmaschinen AG ;
- privatizarea a esuat, nici unul dintre participantii nedepunand oferta finala pentru cumparare, din cauza executarii silita a unui activ de catre Banca Internationala a Religiiilor;
- in anul 2001, actiunile detinute de stat la S.C. ARIS S.A. Arad au fost transferate din administrarea Ministerului Finantelor in administrarea APAPS (in prezent denumita AVAS) care a reluat procedurile de privatizare a societății, dar singura oferta depusa nu a indeplinit criteriile de calificare solicitate;
- procesul de privatizare a fost reluat în anul 2002, prin publicarea in presa romaneasca a ofertei de vanzare de actiuni ;
- vanzarea dosarului de prezentare și depunerea ofertelor au avut loc în perioada iunie-august 2002, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare;
- au fost oferite spre vânzare prin negociere pe baza de oferte finale, îmbunătățite și irevocabile, un număr de 1.712.802 acțiuni, reprezentând 72,97% din capitalul social al societății;
- desi au fost cumparate mai multe dosare de prezentare, la data limita pentru depunerea ofertelor, respectiv 06.08.2002, s-au înregistrat trei oferte de cumpărare a pachetului de acțiuni (S.C. BEGA CONSTRUCT S.A. Timișoara, S.C. A2 IMPEX S.R.L. Ploiești și S.C. ASTRA COMIND S.R.L. Arad);
- oferta depusa de S.C. ASTRA COMIND S.R.L. Arad a fost acceptata în urma negocierilor și, în data de 30.08.2002, s-a încheiat Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 23;
- transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor s-a efectuat la 05.09.2002.

2. Masurile de sprijin financiar acordate SC ARIS SA ARAD

(13) Masurile de sprijin financiar pentru SC ARIS SA ARAD, care fac obiectul investigatiei, au fost acordate in anul 2000, in baza H.G. nr. 874/2000 privind transferul

acțiunilor deținute de stat la S.C. ARIS S.A. Arad din administrarea Fondului Proprietatii de Stat (F.P.S.) în administrarea Ministerului Finanțelor, respectiv în anul 2002, în temeiul Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare.

(14) Sprijinul financiar acordat societății este în valoare de 280.643.806.604 lei și se compune din:

- înlesniri în baza H.G. 874/2000 în valoare totală de 131.837.274.180 lei, reprezentând anularea penalităților și majorărilor de întârziere aferente debitelor restante la bugetul de stat;

- înlesniri acordate la privatizare, conform Legii nr.137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare, în valoare de 148.806.532.426 lei, reprezentând anularea penalităților și majorărilor de întârziere aferente obligațiilor bugetare datorate și neachitate de societate, calculate până la data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, precum și a celor aferente datoriilor societății către furnizorii de utilități, în valoare totală de 118.236.376.096 lei și esalonări la plata obligațiilor datorate bugetului de stat și neachitate de societate până la 31.12.2001, în valoare de 30.570.156.328 lei.

3. Restructurarea societății

(15) Societatea, după anul 1990, s-a confruntat în principal cu incapacitatea de a face față noii situații economice generată de dispariția pieței CAER, precum și cu lipsa cererii de pe piața internă, în condițiile în care numărul de personal al acesteia depășea cu mult necesarul. S.C. ARIS S.A. avea un număr de 7000 de salariați și dispunea, pe lângă fabrica de bază situată în municipiul Arad, de încă 4 secții de producție în județul Arad (IMET Ineu, PROMES Sebis, PROMEC Chisineu Cris, STRUNG Lipova).

(16) În perioada 1990 – 1992, societatea a lucrat pe stoc, capacitățile de producție și numărul de personal fiind supradimensionate în raport cu mărimea cererii, fapt ce a generat costuri fixe excesive.

(17) Ca urmare, având în vedere situația precară a societății și volumul mare al datoriilor către bugetul de stat, societatea a fost transferată din administrarea Fondului Proprietatii de Stat în administrarea Ministerului Finanțelor Publice, care urma să realizeze privatizarea acesteia, prin tranzacționarea pe piața de capital a acțiunilor deținute de stat la S.C. ARIS S.A. Arad. În vederea privatizării, în anul 2000, societatea a beneficiat de anularea majorărilor și penalităților de întârziere aferente obligațiilor restante la bugetul de stat. Deși procesul de privatizare nu s-a realizat, Ministerul Finanțelor Publice a confirmat acordarea și menținerea acestor înlesniri, ca o măsură de restructurare financiară a societății.

(18) Potrivit informațiilor furnizate de AVAS, facilitățile acordate societății în anul 2000 de către Ministerul Finanțelor Publice nu au fost condiționate de implementarea unui plan de restructurare. AVAS afirmă că societatea avea în derulare din anul 1999 un program

de restructurare, insa nu a prezentat acest program Consiliului Concurentei in decursul investigatiei.

(19) Din informatiile prezentate de AVAS in cadrul investigatiei, programul de restructurare inceput in anul 1999 a constatat, de fapt, in masuri de redimensionare a personalului in vederea reducerii cheltuielilor si a incadrarii in criteriile de productivitate necesare obtinerii unui profit minim. Masurile de restructurare de personal au fost adoptate in Adunarea Generala a Actionarilor din 26.11.1999, in conformitate cu prevederile Ordonantei de Urgenta a Guvernului nr. 98/1999.

(20) Conform celor prezentate de AVAS, masura de restructurare de personal a fost adoptata ca ultima solutie de redresare, intrucat situatia economico-financiara dificila prin care trecea societatea, lipsa de lichiditati necesare pentru aprovizionarea cu materii prime si materiale, lipsa unor investitii care sa asigure competitivitatea produselor realizate se reflectau din ce in ce mai pregnant in rezultatele obtinute. Astfel, incepând un program de restructurare încă din anul 1999, societatea comercială a încercat, după disponibilizarea de personal, să reanalizeze structura de producție și totodată structura mijloacelor fixe existente. Din această analiză a rezultat necesitatea restrângerii activității pe un front de lucru mai mic, dislocarea unor mașini unelte și utilaje, dezmembrarea altora, urmată de vânzarea acestora.

(21) Cu toate ca S.C. ARIS S.A. a beneficiat de facilitati financiare si a redus numarul de salariati cu 50%, iar bancile finantatoare au acceptat sa continue acordarea unor credite de lucru, situatia societatii nu s-a imbunatatit.

(22) Ca urmare, inainte de privatizarea realizata in anul 2002, S.C. ARIS S.A. se afla intr-un stadiu avansat de decapitalizare generat de pierderile mari pe ansamblul societatii. Pierderile din exploatare au fost in anul 1999 de 39.224 mil. lei, in anul 2000 de 28.184 mil. lei, iar in anul 2001 de 18.634 mil. lei.

(23) Conform informatiilor prezentate de AVAS, odata cu instituirea administrarii speciale, in anul 2002, societatea a intocmit o propunere de program de restructurare, in care sursele de finantare a masurilor trebuiau asigurate prin vanzarea de active. Societatea nu putut demara acest plan din cauza numeroaselor litigii pe rol, avand ca obiect revendicari ale unor terenuri, din care cca. 89% erau situate sub cladirile care urmau a fi vandute. In concluzie, pana in anul 2002, societatea a continuat sa se confrunte cu o lipsa acuta de lichiditati si cu o ramanere in urma din punct de vedere tehnologic.

(24) Privatizarea S.C. ARIS S.A. realizata in anul 2002 a fost insotita de noi facilitati din partea statului, respectiv scutiri de majorari si penalitati de intarziere aferente obligatiilor bugetare restante, acordate de APAPS.

(25) Dupa privatizarea S.C. ARIS S.A. si realizarea transferului dreptului de proprietate asupra actiunilor, cumparatorul pachetului majoritar de actiuni, S.C. ASTRA COMIND S.R.L. Arad, a intocmit un plan de restructurare care, potrivit AVAS, ar reprezenta o continuare a planurilor de restructurare anterioare.

(26) Conform datelor prezentate în notificare, planul de restructurare întocmit de noul acionar majoritar conține măsuri de restructurare organizatorică, restructurare tehnologică și de mediu, precum și restructurare financiară, care înglobează atât perioada anterioară privatizării, respectiv 2000 – 2002, cât și perioada post-privatizare, respectiv 2002 – 2009.

(27) Analizând planul de restructurare anexat la notificarea transmisă Consiliului Concurenței de către AVAS, în perioada investigației, se constată că măsurile din perioada 2000 - 2002, anterioare privatizării, se limitează în principal la reduceri de personal și facilități fiscale.

(28) Conform notificării, programul de restructurare transmis de AVAS în cursul investigației, conține atât măsurile de restructurare asumate de societate până la privatizare, cât și măsurile ce vor fi implementate după privatizare și urmărește realizarea următoarelor obiective:

- organizarea a trei centre de profit : « Fabrica de Mașini Unelte », « Fabrica de Boghiuri și Componente de Vagon », « Fabrica de Sectoare Calde » și « Atelierul de Sculărie »;
- organizarea și dotarea secției de fabricat boghiuri, pentru vagoane de trafic internațional, care respectă norme UIC, pentru care societatea ARIS deține autorizația nr.1424 din 26.06.2002, emisă de Autoritatea Feroviară Română AFER;
- asimilarea în fabricație a următoarelor tipuri de boghiuri pentru vagoane:
 - boghiul Y32, care echipază vagoanele de trafic internațional AVA 200 care pot circula cu o viteză de 200 km/h. Aceste boghiuri oferă un indice de confort sporit, încadrându-se în normele UIC ;
 - boghiul Y32RS, care este destinat vagoanelor cu crapodină și a fost special construit pentru echiparea acestor vagoane. Acesta este un boghiu ce permite viteze de până la 160 km/h fiind superior boghiului Minden-Deutsch, cu care sunt echipate la ora actuală vagoanele din parcul SNTFC-CFR Călători ;
- contrabalansarea producției de strunguri cu producția de componente de vagon pentru trafic internațional AVA și pentru vagoane modernizate pentru SNTFC – CFR Călători – care vor fi asimilate în producția societății;
- executarea întregii activități de tâmplărie pentru vagonul de călători;
- asimilarea producției de instalații de climatizare pentru vagoane de călători ;
- asimilarea turnării pieselor din grafit nodular și a pieselor din oțel, pentru care este necesară tehnică de calcul, respectiv calculatoare de proces ATAS și METALSCAN.

(29) Strategia propusă de societate prin planul de restructurare vizează:

- crearea de noi piețe de desfacere ca urmare a diversificării produselor ;
- creșterea capacităților de producție pentru materialul rulant;
- creșterea cifrei de afaceri ;
- rentabilizarea activității de exploatare prin reducerea costurilor pe produs ;

- obtinerea de profit din activitatea de exploatare care sa acopere cheltuielile suplimentare generate de dobanzile aferente obligatiilor bugetare.

(30) Conform informatiilor prezentate de AVAS, contributia investitorului si a societatii la realizarea planului de restructurare consta in investitii tehnologice in valoare de 6.215 mil. lei, investitii de mediu in valoare de 2.273 mil. lei, masuri organizatorice in valoare de 59.445 mil. lei si masuri financiare luate de societate in cadrul planului, in valoare de 89.745 mil. lei. Restructurarea financiara a societatii, parte componenta a planului de restructurare, a constat de asemenea si in acordarea de catre stat a unor masuri de sprijin financiar in valoare de 280.644 mil. lei.

(31) Conform celor declarate in formularul de notificare si in informatiile furnizate in completarea acestuia, costul total al implementarii masurilor din planul de restructurare este de 438.322 milioane lei, din care cca 23,43% va fi finantat din sursele proprii ale cumparatorului, 12,57% din sursele proprii ale societatii si 64% din sprijinul financiar acordat de catre stat.

(32) Planul de restructurare prezentat Consiliului Concurentei descrie masurile luate de societate, efectul implementarii acestora, termenul de aplicare, costul masurilor, modul de finantare a acestora, respectiv contributia societatii, contributia investitorului sau sprijin financiar din partea statului, insa, in ceea ce priveste contributia societatii si a investitorului, nu este specificata provenienta surselor de finantare.

(33) Sinteza masurilor cuprinse in planul de restructurare al S.C. ARIS S.A. Arad, conform notificarii inaintate de AVAS, se prezinta in tabelele nr.3 - 6:

a) masuri de restructurare organizatorica:

Tabelul nr. 3 Masuri de restructurare de natura organizatorica

Nr. crt.	Măsura	Termen finalizare	Costul măsurii (mil.lei)
1	Disponibilizarea unui număr de 500 salariați în condițiile prevederilor OUG 98/1999.	2000	
2	Organizarea societății în centre de profit- etapa I	2000	
3	Vânzarea utilajelor disponibilizate conform legislației în vigoare.	2000	
4	Achiziționat birotică-tehnică de calcul	2000	32
5	Valorificare deșeuri	2001	
6	Achiziționat birotică-tehnică de calcul	2001	42
7	Amenajari și modernizări construcții	2002	1572
8	Reorganizare societății în 3 centre de profit : Fabrica de Sectoare Calde, Fabrica de Mașini-Unelte, Fabrica de Boghiuri și Componente Vagon-etapa II	2003 2004	3.671 3.747
9	Organizarea secțiilor Turnătorie și Tratamente Termice în Fabrica de Sectoare Calde. Concentrarea activității și restrângerea spațiului.	2003 2004	1.065 3.033
10	Organizarea secțiilor Prelucrări Mecanice și Montaj în Fabrica	2003	11.761

	de Mașini-Unelte. Comasarea activității de reparații capitale de le secția Întreținere și Reparații cu Fabrica de Mașini-Unelte Concentrarea activității și restrângerea spațiului.		
11	Organizarea Fabricii de Boghiuri și Componente de Vagon pe suprafețele disponibilizate, cu activități de construcții și reparații boghiuri , execuție de subansamble , reparații vagoane.	2003 2004	2.431 9.680
12	Concentrarea activității serviciilor funcționale ale societății si restrângerea spațiilor ocupate. Eliberarea în pavilionul tehnico-administrativ a spațiului pentru Centrul de Proiectări Vagoane	2003 2004	2.495 1.741
13	Realizarea unui sistem propriu de încălzire pe bază de gaz metan	2003 2004	10.527 555
14	Înlocuirea termoizolației la hala Strung Greu	2004	3.987
15	Repararea izolației de pe acoperișuri	2004	2.080
16	Modernizarea stației de compresoare prin achiziționarea unui compresor nou Atlas Copco	2003	1.026
Total			59.445

Sursa: Formularul de notificare

Aceste masuri vor fi finanțate din sursele proprii ale societății în valoare de 1.747 mil. lei și din surse proprii ale noului investitor în valoare de 57.698 mil. lei.

b) masuri de restructurare tehnologica:

Tabelul nr. 4 Masuri de restructurare de natura tehnologica

Nr. crt.	Măsura	Termen finalizare	Costul măsurii (mil.lei)
1	Executarea de reparații capitale și modernizat utilaje	2000	800
2	Demersuri pentru atestarea sistemului de asigurare a calității.	2000	250
3	Executarea de reparații capitale și modernizat utilaje	2001	380
4	Asimilarea de produse cu performanțe ridicate , echipate cu comenzi numerice, convertizoare de frecvență	2001	1.200
5	Reamenajat și executat instalații tehnice pe flux	2002	796
6	Modernizat utilaje de pe flux	2002	420
7	Dotarea Fabricii de Sectoare Calde cu aparatură modernă de control a materialelor și instalații tehnologice. Asimilarea în fabricație a fontei nodulare.	2003 2004	2.254 15
8	Extinderea utilizării sculelor de înaltă productivitate	2004	100
Total			6.215

Sursa: Formularul de notificare

Aceste investiții vor fi finanțate din sursele proprii ale societății în valoare de 4.884 mil. lei și din surse proprii ale noului investitor în valoare de 1.331 mil. lei.

c) investiții pentru protecția mediului

Tabelul nr. 5 Masuri de restructurare pentru protectia mediului

Nr. crt.	Măsura	Termen finalizare	Costul măsurii (mil.lei)
1	Executarea de lucrări pentru încadrarea în normele de protecția mediului.	2000	500
2	Dezafectarea activității de acoperiri metalice și neutralizarea apelor reziduale	2003	166
3	Modernizarea hidrocicloanelor de la Turnătorie	2003	248
4	Echilibrarea nivelului apelor freatice din zona în care este amplasată societatea prin pomparea apei industriale din puțurile forate.	2003	
5	Eliminarea consumului de apă potabilă în scopuri tehnologice, prin utilizarea apei industriale captată din puțuri proprii dotate cu pompe comandate automat	2003	920
6	Modernizat ventilație turnătorie	2003	158
	Total		2.273

Sursa: Formularul de notificare

Aceste investitii vor fi finantate din sursele proprii ale societatii in valoare de 500 mil. lei si din surse proprii ale noului investitor in valoare de 1.773 mil. lei.

d) masuri de restructurare financiara

Tabelul nr. 6 Masuri de restructurare financiara

Nr. crt.	Măsura	Termen finalizare	Costul măsurii (mil.lei)
1	Anulare penalități și majorări de întârziere conform HG 874/2000	2000 2001	124.350 7.487
2	Asigurarea capitalului de lucru	2002	10.117
3	Contractarea produselor cu firmele cu care se lucrează direct și cu firmele comisionare cu un avans cuprins între 30-50 %.	Permanent	
4	Valorificarea stocurilor de materii prime și materiale fără mișcare.	Permanent	40
5	Plata împrumutului acordat societății pentru achitarea energiei electrice și a gazelor naturale	2002	593
6	Împrumut de la cumpărător pentru achitarea creditului BCR	2002	14.093
7	Plata unor datorii fiscale	2002	10.600
8	Plata unor datorii comerciale aflate în litigiu	2002	1.500
9	Valorificarea creanțelor prin toate mijloacele legale	2004	120
11	Contractare credit de lucru	2004	10.000
12	Plata unor datorii	2002-2009	42.682
13	Înlesniri la plata obligațiilor restante conform Legii nr. 137/2002	2002-2009	148.807
	Total din care: surse proprii ale cumparatorului si societatii		370.389 89.745

Sursa: Formularul de notificare

(34) Ca urmare a aplicării planului de restructurare, societatea previzionează până în anul 2005 următoarea evoluție a principalilor indicatori economico-financiari :

Tabelul nr. 7 Evoluția principalilor indicatori economici și financiari

-mil.lei, preturi curente -							
Nr. crt.	Denumirea indicatorilor	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1.	Capitalul social, din care	51.515	52.677	52.677	95.505	113.479	113.479
2.	Numărul de salariați la 31.12	596	521	504	496	510	600
4.	Venituri totale, din care:	154.026	62.488	105.895	96.968	182.141	147.999
	- Venituri exploatare	28.434	59.428	58.182	87.583	182.051	146.334
	- Cifra de afaceri netă	35.659	64.519	56.674	26.435	45.384	140.000
	- Venituri financiare	2.941	2.539	1.424	9.385	90	1.665
	- Venituri extraordinare	122.651	521	46.289	-	-	-
5.	Cheltuieli totale, din care:	111.040	100.395	115.039	147.323	146.696	131.499
	a) de exploatare, din care:	56.619	78.063	80.590	142.455	144.595	128.000
	- cheltuieli cu materii prime și materiale consumabile	8.861	16.706	15.779	6.902	23.205	24.085
	- cheltuieli cu energia și apa	8.873	12.208	12.332	8.482	18.696	20.000
	- cheltuieli cu lucrări și servicii executate de terți	5.567	7.278	8.175	6.045	5.953	2.900
	- cheltuieli cu personalul	25.626	33.830	36.236	37.705	46.556	54.900
	- cheltuieli cu amortizări și provizioane	4.295	3.318	4.009	2.965	22.262	22.300
	- alte cheltuieli (mărfuri, rechizite etc.)	1.949	2.532	2.386	1.758	1.069	550
	- cheltuieli aferente obligațiilor bugetare	1.448	2.191	1.673	78.598	26.854	3.265
	b) financiare	6.007	3.875	5.604	4.868	2.101	1.499
	c) extraordinare	48.414	18.457	28.845	-	-	-
6.	Profit brut (+)/Pierdere (-)	42.986	-37.907	-9.144	-50.355	35.445	16.500
7.	Profit net (+)/Pierdere (-)	42.986	-37.907	-9.144	-50.355	35.445	16.500

Sursa: Formularul de notificare

Din datele prezentate se constată următoarea evoluție a principalilor indicatori economico-financiari, în preturi curente:

- veniturile din exploatare înregistrează creșteri semnificative, respectiv de 1,51 ori mai mari în anul 2003 față de anul 2002, de 2,1 ori mai mari în anul 2004 față de anul 2003, pentru ca în anul 2005 să scadă de 0.8 ori față de anul 2004;
- cifra de afaceri înregistrează o evoluție fluctuantă în perioada analizată, urmând să înregistreze o creștere de 3,9 ori în anul 2005 față de anul 2000;
- cheltuielile de exploatare urmează un trend ascendent, relativ constant pe toată perioada. În anul 2003 creșterea este accentuată datorită cheltuielilor suplimentare generate de programul de investiții. Pentru anul 2005, societatea își propune reducerea cheltuielilor de exploatare înregistrate în anul 2004 cu 12%;
- numărul de salariați va înregistra o creștere în perioada analizată;

- societatea inregistreaza profit incepand cu anul 2004, fara insa ca acesta sa poata acoperi pierderea din anii precedenti.

(35) Situatia anuala previzionata a incasarilor si platilor (cash-flow) pana in anul 2005 se prezinta astfel:

Tabelul nr. 8 Evolutia fluxului de numerar pe perioada implementarii planului de restructurare

- mil lei, preturi curente-						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1. Flux de numerar din activitatea de exploatare, din care:						
-intrari de numerar.	1.973	-35	18.752	-18.055	-10.746	14.391
-iesiri de numerar	29.447	71.672	124.565	55.127	93.226	157.700
	27.474	71.707	105.841	73.182	103.972	143.309
2. Flux de numerar din activ. de investitii						
-intrari	-32	-41	6.025	-6.025	-	-
-iesiri	-	-	17.117	25.711	17.974	-
	32	41	11.092	31.736	17.974	-
3. Flux de numerar din activ. de finantare						
-intrari	-661	-	0	-1.094	10.000	-14.093
-iesiri	-	-	31.786	-	10.000	-
	661	-	31.786	1.094	-	14.093
4. Flux de numerar total						
	1.280	-76	24.749	-25.174	-746	298
5. Numerar la inceputul perioadei						
	80	1.360	1.284	26.033	859	113
6. Numerar la sfarsitul perioadei						
	1.360	1.284	26.033	859	113	411

Sursa: Formularul de notificare

Se constata ca evolutia fluxului de numerar este negativa din anul 2000 pana in anul 2004. Incepand cu anul 2002 fluxul de numerar reflecta contributia cumparatorului la plata datoriilor bugetare si comerciale ale S.C. ARIS S.A. si alocarea de fonduri din partea acestuia pentru demararea activităților de investiții.

4. Consideratii cu privire la restructurarea societatii

(36) Conform AVAS si societatii, planul de restructurare inaintat Consiliului Concurentei contine masuri care vizeaza atat perioada anterioara privatizarii, respectiv 2000 – 2002, cat si perioada post-privatizare, respectiv 2002 – 2009, si se compune din:

- programul întocmit în anul 1999 care a fost un program bazat pe măsuri de restructurare de personal, de îmbunătățire a gradului de încărcare a capacităților de producție, în sustinerea acestuia fiind acordate facilitati fiscale de catre stat ;
- programul întocmit în perioada administrării speciale care a fost canalizat pe raționalizarea spațiilor de producție (pe vânzarea de active, mutarea și gruparea unor activități etc.), disponibilizarea unui număr de personal, îmbunătățirea climatului de lucru, valorificarea stocurilor și încasarea creanțelor ; din informațiile furnizate de catre AVAS în cadrul investigației rezulta ca acest program nu a fost pus în aplicare ;
- programul întocmit în corelare cu oferta depusă de cumpărător în cadrul procesului de privatizare care urmărește interesele pentru care acesta a cumpărat acțiunile societății, preluând în mare parte măsurile și termenele din programul întocmit în perioada de administrare specială.

(37) În nota de deschidere a investigației, Consiliul Concurenței și-a exprimat dubiile cu privire la respectarea criteriilor privind planul de restructurare cuprinse în *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate*, și anume:

- dacă furnizorul a conditionat acordarea facilitatilor fiscale în anul 2000 de existența unui plan de restructurare coerent, care să restaureze viabilitatea societății pe termen lung, într-un interval de timp rezonabil, având la baza evaluări realiste cu privire la condițiile de funcționare viitoare, plan ce trebuie fundamentat pe un studiu de piață care să furnizeze informații complete și bine argumentate cu privire la situația pe piețele relevante, precum și evoluția condițiilor pe aceste piețe;
- dacă facilitatile acordate societății în anul 2002, la privatizare, au avut la baza un plan de restructurare întocmit după criteriile enunțate anterior;
- dacă dimensiunea contribuției S.C. ARIS S.A. la costul total al restructurării este în concordanță cu prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate.

(38) Cu privire la planul de restructurare întocmit de societate în anul 2000, Consiliul Concurenței notează următoarele:

- AVAS nu a prezentat Consiliului Concurenței planul de restructurare întocmit în anul 1999 și adoptat în Adunarea Generală a Acționarilor din 26.11.1999, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 98/1999;
- preluarea *ex-post* în planul de restructurare întocmit în anul 2002 a măsurilor adoptate de societate în 1999, anterior privatizării, nu este relevantă deoarece, așa cum s-a menționat, și în concordanță cu prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate, planul de restructurare trebuie întocmit *ex-ante*, pe baza unui studiu de piață realizat anterior adoptării măsurilor de restructurare și a unei analize economice a circumstanțelor care au condus la apariția dificultăților societății. Astfel, planul de restructurare trebuie să canalizeze întreprinderea către abandonarea activităților generatoare de pierderi structurale și să-i permită să progreseze către o nouă

structura care sa ii ofere viabilitate pe termen lung si posibilitatea de a functiona cu resurse proprii. Conform prevederilor regulamentului mentionat, planul de restructurare trebuie sa asigure o schimbare radicala care va permite intreprinderii, dupa finalizarea restructurarii, sa isi acopere integral costurile, inclusiv amortizarea si cheltuielile financiare. Recuperarea scontata a investitiilor trebuie sa fie suficienta astfel incat sa permita intreprinderii restructurate sa concureze prin propriile forte pe piata libera;

- masurile de restructurare luate de S.C. ARIS S.A. anterior privatizarii, care au constat in principal in disponibilizarea de personal si facilitatile acordate de stat societatii, nu si-au atins scopul, respectiv restaurarea viabilitatii, societatea confruntandu-se si dupa luarea acestor masuri cu o situatie economica dificila, respectiv dupa anul 2000, dupa cum se constata din datele economico-financiare obtinute in cursul investigatiei declansate de Consiliul Concurentei¹. Dupa cum rezulta din datele prezentate de AVAS, restructurarea initiata in 1999 a constat practic in masuri de prima urgenta menite sa asigure supravietuirea societatii pe o durata de timp limitata, deoarece, la acel moment, S.C. ARIS S.A. intrase in stare de insolvabilitate, avand mari datorii catre creditorii sai, bugetari si comerciali;
- masurile de disponibilizare de personal realizate in urma restructurarii de personal, masuri asumate de societate in anul 1999, sunt, in anumite conditii necesare dar nu suficiente pentru restabilirea viabilitatii societatii aflate in dificultate. Aceasta necesita, in primul rand, identificarea cauzelor care au condus la starea de dificultate, dupa care se urmareste, prin masurile implementate prin planul de restructurare, eliminarea efectelor induse de acestea si obtinerea acoperii integrale a costurilor, inclusiv a amortizarii si a cheltuielilor financiare, la sfarsitul perioadei de restructurare. In acest sens, Consiliul Concurentei noteaza ca, avand in vedere cauzele care au condus la dificultatile SC ARIS SA (disparitia pietei CAER, lipsa cererii de produse fabricate de societate pe piata interna etc), prezentate in notificarea AVAS, era necesar ca masurile de restructurare de personal sa fie completate cu alte masuri care sa conduca la o reorientare a societatii catre noi parteneri si noi piete de desfacere, realizarea de investitii tehnologice, reorientarea profilului de fabricatie, cresterea calitatii produselor si alte masuri de natura sa contracareze cauzele care au condus la intrarea societatii in stare de dificultate;
- avand in vedere esecul masurilor de restructurare initiate in anul 1999, societatea a intocmit, in anul 2002, in perioada in care se afla in administrare speciala, un proiect de plan de restructurare pe care insa nu l-a implementat datorita numeroaselor litigii aflate pe rol la acea data;
- in urma privatizarii, in anul 2002, societatea impreuna cu noul actionar majoritar, a intocmit un nou plan de restructurare. Acest plan, anexat la notificarea transmisa Consiliului Concurentei in perioada investigatiei, este considerat de catre AVAS o

¹ in anul 2000 datorita acordarii facilitatilor financiare de catre stat societatea inregistreaza profit in valoare de 42.985.674 mii lei, dupa care in anul 2001 si in anul privatizarii societatii, respectiv anul 2002, inregistreaza pierderi, in valoare de 37.907.586 mii lei si 9.144.315 mii lei. De asemenea, societatea a continuat sa inregistreze pierderi si in anul 2003, acestea situandu-se la o valoare de 50.354.988 mii lei.

continuare a planului intocmit in anul 1999. De asemenea AVAS mentioneaza in notificare existenta a trei planuri de restructurare intocmite in perioada 1999-2002;

- in conditiile prezentate in notificare, si anume existenta unui singur plan de restructurare pentru perioada 1999-2009, furnizorul mentioneaza doua variante de calcul a costurilor aferente restructurarii, precum si a contributiei proprii a societatii si a investitorului ca procent din costurile totale ale restructurarii in functie de luarea sau nu in considerare a celui de-al doilea pachet de facilitati fiscale acordate la privatizare. Astfel, in prima varianta costul restructurarii este de 289.515 mil lei iar aportul beneficiarului la costul restructurarii este de 54,47%. In a doua varianta costul restructurarii este de 438.322 mil. lei iar aportul beneficiarului la costul restructurarii este de 36%. Luarea in considerare de catre AVAS a doua modalitati de calcul contrazice afirmatia acestuia privind existenta unui singur plan de restructurare;
- Consiliul Concurentei noteaza ca, desi in formularul de notificare, beneficiarul masurilor de ajutor de stat precizeaza contributia financiara proprie la acoperirea costurilor de restructurare, nu este specificata provenienta acestor surse si nici nu sunt prezentate documente justificative care sa ateste sustinerea acestor surse de finantare;
- Consiliul Concurentei noteaza ca planul de restructurare a SC ARIS SA nu este fundamentat pe un studiu de piata care sa furnizeze informatii complete si bine argumentate cu privire la situatia pe pietele relevante precum si evolutia conditiilor pe aceste piete.

Fata de cele mentionate, Consiliul Concurentei noteaza ca SC ARIS SA nu si-a fundamentat un plan de restructurare unitar, pe perioada 1999-2009, coerent si fundamentat pe un studiu de piata realizat anterior adoptarii deciziei de a restructura societatea, care, prin masurile continute, sa asigure viabilitatea pe termen lung a societatii.

5. Analiza pietelor pe care activeaza S.C. ARIS S.A. ARAD

(39) Pana la privatizare, S.C. ARIS S.A. ARAD a activat, in principal, pe piata producatorilor de strunguri.

(40) Conform datelor transmise de AVAS, situatia productiei interne de strunguri si a importurilor se prezinta in tabelul nr. 9:

Tabelul nr.9 **Situatia productiei interne de strunguri si a importurilor**

	2000	2001	2002
--	-------------	-------------	-------------

Numarul de strunguri produse in Romania (buc)	307	388	281
Numarul de strunguri importate (buc)	57	580	382
Total strunguri	364	968	663
Numarul de strunguri produse de Aris Arad (buc)	231	298	222
Procent detinut de societate din total productie si importuri	63%	30%	33%

Sursa: Formularul de notificare

Se constata ca numarul de strunguri produse de societate a avut o evolutie fluctuanta, in timp ce importurile au inregistrat o crestere atat in anul 2001 cat si in anul 2002 fata de 2000.

(41) In ceea ce privește producția internă de strunguri, până în anul 2002, S.C. ARIS S.A. Arad a reprezentat principalul producator, realizând între 75,4% în anul 2000 și 79% în anul 2002, din producția internă de strunguri.

(42) Pe plan mondial, principalii producatori de strunguri sunt firmele din Japonia, SUA, Italia.

(43) Principalii concurenti ai S.C. ARIS S.A. ARAD pe piata romaneasca a strungurilor cu diametrul de prelucrare de pana la Ø 800 mm sunt: S.C. SARO S.A.Târgoviște, GILDEMEISTER-Germania, WEILER-Germania, MAZAK-Japonia, DECKEL-Germania, MAHO-Germania. Pe piata externa a strungurilor cu diametrul mai mare de Ø 800 mm, principalii concurenti ai societatii sunt S.C. SARO S.A.Târgoviște, NARDINI-Brazilia, COLCHESTER-Anglia, GILDEMEISTER-Germania, WEILER-Germania, MAZAK-Japonia, DECKEL-Germania, MAHO-Germania. Pentru alte tipuri de strunguri, S.C. ARIS S.A. Arad are ca principali concurenti pe piata internă firmele NAPOMAR SA Cluj Napoca, TITAN MASINI UNELTE SA București și firme din Germania.

(44) Până în anul 2002 desfacerea la export a produselor S.C. ARIS S.A. a fost asigurată în principal prin firma WEILER din Germania, prin intermediul căreia s-a realizat integral exportul.

(45) Dupa privatizare, S.C. ARIS S.A. ARAD se indreapta spre segmentul de piata destinat vagoanelor de calatori si tinde sa devina principalul furnizor de boghiuri si componente de vagoane de calatori pentru SC Astra Vagoane Calatori SA. Reașezarea pe noi principii a activității de producție, după privatizare, a constat în menținerea producției de strunguri la un nivel ridicat, dar și dezvoltarea unei noi game de produse, respectiv fabricarea de boghiuri și servicii de reparații. Din aceste considerente, structura de producție pe care societatea o propune după privatizare, în comparație cu cea realizată până la privatizare se prezintă astfel:

Tabelul nr.10 Structura productiei previzionata pentru SC ARIS SA

An	Bucăți boghiuri medii	Tone fontă	Bucăți strunguri convenționale
2000		323	231
2001		417	298
2002		310	222
2003		36	3
2004	22	300	29
2005	240	934	77
2006	384	1347	110
2007	420	1484	125
2008	492	1721	145

Sursa: Formularul de notificare

După cum se poate constata, societatea ARIS își propune menținerea unei producții de strunguri de până la 48% din producția realizată în cel mai bun an înainte de privatizare, respectiv 2001. Societatea se va redirecționa spre producția de boghiuri și piese de schimb pentru vagoane, datorită faptului că, Cumpărătorul pachetului de acțiuni este deținătorul pachetului majoritar de acțiuni la ASTRA VAGOANE Arad.

6. Comentarii primite de la AVAS

(46) In comentariile transmise de AVAS Consiliului Concurenței referitoare la Raportul privind investigatia in cazul SC ARIS SA Arad se precizeaza in principal:

- in anul 2000 nu a existat un plan de restructurare intocmit de societate ;
- in anul 2000 societatea nu a beneficiat de anulara majorarilor si penalitatilor de intarziere aferente obligatiilor restante la bugetul de stat, in baza HG. Nr. 874/2000, ci statul a actionat ca un creditor prudent incercand sa-si valorifice principiul datoriei si renuntand la majorari si penalitati, in scopul iminent al obtinerii de viitoare beneficii ;
- masurile de restructurare luate la SC ARIS SA de catre creditorii bugetari nu au avut ca scop restaurarea viabilitatii, au fost masuri fiscale luate in baza unui act normativ, care au produs efecte la momentul acordarii fiind operate in contabilitate;
- societatea restrange activitatea de productie a strungurilor si isi dezvolta capacitatea de productie pentru bogiuri, AVAS considerand acesta ca fiind o masura compensatorie;
- prin acordarea ajutorului de stat, grupul ASTRA COMIND din care face parte societatea, in urma privatizarii din anul 2002, nu isi poate consolida pozitia pe piata productiei de vagoane si material rulant, pe care activeaza ca unic producator intern.

III. CARACTERUL DE AJUTOR DE STAT AL MASURILOR DE SPRIJIN FINANCIAR ACORDATE S.C. ARIS S.A. ARAD

(47) Pentru a fi considerat ajutor de stat in intelesul Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, sprijinul financiar trebuie sa indeplineasca cumulativ cele patru conditii prevazute la articolul 2:

- sa fie acordat de catre stat sau din resurse de stat,
- masura sa fie selectiva,

- sa asigure un avantaj agentului economic,
- sa distorsioneze sau sa ameninte sa distorsioneze concurenta si sa afecteze comertul Romaniei cu Statele Membre ale Uniunii Europene.

(48) Sprijinul financiar acordat S.C. ARIS SA si notificat de catre A.V.A.S. consta in renuntarea statului la obtinerea unor venituri, prin urmare sunt implicate resurse ale statului.

(49) Statul, acordand facilitati fiscale societatii in baza HG. nr.874/2000, nu a actionat ca un creditor privat prudent deoarece, acordarea sprijinului financiar nu a fost sustinuta de o analiza din partea acestuia care sa argumenteze eventualele castiguri obtinute de catre stat in urma acordarii facilitatilor. Acest lucru este demonstrat si de faptul ca acordarea facilitatilor nu a avut efecte pozitive, ci din contra situatia economico- finciara a societatii s-a inrautatat in perioada 2000-2002.

(50) Masurile de sprijin financiar acordate in baza dispozitiilor H.G. nr. 874/2000 privind transferul actiunilor deținute de stat la S.C. ARIS S.A. Arad din administrarea Fondului Proprietatii de Stat (F.P.S.) în administrarea Ministerului Finanțelor, se acorda numai S.C. ARIS S.A. Masurile de sprijin financiar acordate in baza dispozitiilor Legii nr. 137/2002 privind unele masuri pentru accelerarea privatizarii, cu modificarile si completarile ulterioare, se adreseaza numai agentilor economici care urmeaza a fi privatizati, intre care se numara si S.C. ARIS S.A.. Astfel, masurile acordate S.C. ARIS S.A. au un caracter selectiv.

(51) Prin masurile de sprijin financiar acordate in anii 2000 si 2002 se creeaza un avantaj economic pentru S.C. ARIS S.A., societatea fiind scutita de la plata unor datorii fata de creditorii sai bugetari si comerciali, precum si de la plata dobanzilor si penalitatilor de intarziere aferente obligatiilor bugetare restante. Acordarea acestor facilitati are un efect favorabil asupra indicatorilor economico-financiari si ai cash-flow-ului. Astfel, societatii i se creeaza un avantaj, fiind favorizata comparativ cu concurentii sai.

(52) Acordarea de sprijin financiar S.C. ARIS S.A. creeaza premisele pentru o posibila distorsionare a concurentei pe pietele relevante deoarece ii permite societatii sa-si mentina sau chiar sa-si consolideze pozitia pe aceste piete.

(53) De asemenea, nu exista nici un dubiu ca masurile financiare luate afectează comertul cu Statele Membre ale Uniunii Europene din moment ce o parte din produsele realizate de societate sunt comercializate pe piata externa, iar o parte din produsele fabricate de S.C. ARIS S.A. Arad intra in concurenta pe piata romaneasca cu alte produse similare fabricate de firme din Statele Membre ale Uniunii Europene.

(54) Ca urmare, Consiliul Concurentei constata ca masurile de sprijin financiar acordate S.C. ARIS S.A. in baza dispozitiilor H.G. nr. 874/2000 si in baza dispozitiilor Legii nr. 137/2002 sunt considerate ajutoare de stat si intra sub incidenta Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare.

IV. EVALUAREA AJUTORULUI DE STAT

(55) Articolul 2 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, prevede că ajutoarele acordate de către stat sau din resurse de stat care distorsionează sau amenință să distorsioneze concurența și afectează comerțul cu Statele Membre sunt incompatibile cu mediul concurențial normal.

(56) Consiliul Concurenței evaluează ajutorul de stat acordat S.C. ARIS S.A. conform criteriilor prevăzute în *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate*, emis în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Pentru a fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal, ajutorul de stat trebuie să îndeplinească toate criteriile din regulamentul mai sus menționat.

1. Eligibilitatea S.C. ARIS S.A. – societate în dificultate

(57) Considerentele care permit să se stabilească dacă, în anii 2000 și 2002, S.C. ARIS S.A. era eligibilă sau nu pentru a primi ajutor de stat pentru restructurare, fiind o firmă în dificultate sunt următoarele:

- evoluția rezultatului exercitiului financiar față de capitalul social

Tabelul nr.11 Rezultatul exercitiului financiar comparativ cu capitalul social

- mii lei-

	2000	2001	2002
Capital social	51.514.633	52.676.998	52.676.998
Profit/Pierdere	42.985.674	- 37.907.586	- 9.144.315
Pierdere/capital social (%)	-	72	17

Sursa: Formularul de notificare

Din evoluția acestor indicatori economico-financiar, se poate observa faptul că societatea, în anii premergători privatizării, înregistrează pierderi. Astfel, pierderile înregistrate în anii 2001 și 2002 se datorează, în principal, activității nerentabile din exploatare generate de nivelul ridicat al cheltuielilor directe de producție, precum și a celor cu prestațiile externe aferente activității de export. Profitul obținut în anul 2000 se datorează în exclusivitate înregistrării ca „venituri excepționale” a sumei de 118.277 mil. lei, reprezentând majorări și penalități de întârziere aferente obligațiilor bugetare restante, anulate în baza HG nr.874/2000.

Situația critică a societății se reflectă pe parcursul perioadei analizate, în diminuarea rezultatului exercitiului financiar, SC ARIS SA înregistrând, în anul 2001 o pierdere de 72% din capitalul social.

- evoluția pierderii neacoperite din anii precedenți față de capitalul social:

Tabelul nr.12 Pierderi neacoperite din anii precedenti fata de capitalul social
mii lei

	2000	2001	2002
Capital social	51.514.633	52.676.998	52.676.998
Pierdere din anii precedenti	122.216.571	77.737.616	115.576.571

Sursa: Formularul de notificare

De mentionat este faptul ca, pe langa pierderea aferenta fiecarui exercitiu financiar, societatea are o pierdere neacoperita din anii precedenti de peste 2 ori mai mare fata de capitalul social atat in anul 2000 cat si in anul 2002.

- diminuarea capitalurilor proprii:

Tabelul nr.13 Situatia capitalurilor proprii

- mii lei-

	2000	2001	2002
Capitaluri proprii	-25.078.360	-62.968.204	-72.043.888
Pierdere aferenta exercitiului financiar	-	-37.907.586	-9.144.315

Sursa: Formularul de notificare

Datorita pierderilor mari inregistrate, atat din anii precedenti cat si la fiecare exercitiu financiar analizat, se constata diminuarea severa a capitalurilor proprii.

- cresterea pierderilor:

Tabelul nr.14 Evolutia pierderilor

- mii lei-

	2000	2001	2002
Profit/Pierdere curenta, din care :	42.985.674	- 37.907.586	- 9.144.315
- exploatare	-28.184.487	-18.634.717	-22.407.695
- financiar	-3.066.620	-1.336.517	-4.180.217
- exceptional	74.236.781	-17.936.352	17.443.597
Pierdere totala	-79.230.897	-115.645.202	-124.720.886

Sursa: Formularul de notificare

Activitatea de baza a societatii pe perioada analizata s-a derulat inefficient, societatea inregistrand constant pierderi din activitatea de exploatare. Aceste pierderi s-au datorat in principal costurilor din ce in ce mai mari de productie si gradului scazut de incarcare a capacitatii. Pana in anul 2002, datoriile financiare au contribuit in fiecare an la marirea pierderilor, in special datorita necesitatii platii dobanzilor la creditele angajate.

(58) Consiliul Concurentei, in urma investigatiei, constata ca societatea inregistreaza, in perioada analizata, o depreciere a situatiei economico-financiare, ceea ce denota perpetuarea starii de dificultate cu care se confrunta aceasta si faptul ca implementarea masurilor de restructurare adoptate in perioada 2000-2002 nu a avut efectul scontat.

(59) Fata de cele prezentate, Consiliul Concurentei constata ca, la momentul acordarii celor doua ajutoare de stat, ca de altfel pe intreaga perioada analizata, SC ARIS SA intruneste conditiile pentru a fi considerata o societate in dificultate, in sensul prevederilor *Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*.

2. Apartenenta la un grup de firme

(60) Conform prevederilor art. 2 alin. (5) din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*, o societate apartinand unui grup nu este in mod normal eligibila pentru acordarea ajutorului pentru salvare si restructurare, cu exceptia cazului in care se poate demonstra ca dificultatile societatii sunt proprii si nu rezulta dintr-o alocare arbitrara a costurilor in cadrul grupului si ca dificultatile sunt prea serioase pentru a fi rezolvate de grup.

(61) In urma privatizarii realizate in anul 2002, S.C. ARIS S.A. a devenit parte a unui grup de firme, ea fiind detinuta in proportie de 72,97% de SC ASTRA COMIND S.R.L ARAD, societate care face parte din grupul de firme constituit din: SC ASTRA VAGOANE CALATORI SA Arad al căru obiect de activitate este construcția de material rulant, SC ARIS SA Arad care are ca obiect principal după privatizare fabricarea de boghiuri și componente pentru material rulant, SC Intreprinderea de Reparatii Vagoane Călători SA Caransebeș unde se executa servicii de mentenanță vagoane și SC ASTRA COMIND SRL Arad care se ocupă de comerț și logistică.

(62) In cursul investigatiei, Consiliul Concurentei a obtinut AVAS numai informatii referitoare la situatia economico-financiara a SC ASTRA COMIND S.R.L Arad, cumparatorul pachetului majoritar de actiuni al SC ARIS SA. AVAS nu a furnizat date referitoare la situatia economico-financiara a celorlalti membri ai grupului, pentru a stabili in ce masura grupul putea contribui la rezolvarea dificultatilor societatii ARIS. Situatiia economico-financiara a SC ASTRA COMIND S.R.L ARAD se prezinta astfel:

Tabelul nr.15 Principalii indicatori economico-financiari ai SC ASTRA COMIND SRL ARAD

Nr.crt	Denumire indicator	Valoare	
		2001 31.12.2001	2002 30.06.2002
1	Cifra de afaceri anuală-mii lei/mii USD	4.553.827 144,12	7.317.971 218,5
2	Profit brut – mii lei/mii USD	1.521.156 48,14	1.076.181 32,1
3	Profit net- mii lei/mii USD	1.140.867 36,1	759.939 22,7
4	Rata profitului (%)	25,05	10,39
5	Lichiditatea globală	0,989	1,015
6	Disponibil în cont (mii lei)	15.581.810	19.055.976
7	Disponibil cont (mii USD)	3,3	28

8	Rata solvabilității generale	1,007	1,036
9	Rata autonomiei financiare (%)	0,71	3,41

Sursa: Formularul de notificare

Din datele prezentate, se observa ca SC ASTRA COMIND S.R.L ARAD inregistreaza profit pe perioada analizata.

(63) Consiliul Concurenteii noteaza ca, pe baza datelor furnizate de AVAS, si conform celor mentionate la paragrafele 60 si 62, SC ARIS SA nu indeplineste conditiile prevazute la art. 2 alin.3 si alin. 5 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*, cu privire la eligibilitatea societatii de a primi ajutor de stat in conditiile in care, in urma privatizarii aceasta face parte dintr-un grup .

3. Restaurarea viabilitatii societatii

(64) Asa cum s-a mentionat la Capitolul II, punctul 4 - Consideratii cu privire la restructurarea societatii, Consiliului Concurenteii noteaza ca AVAS nu a prezentat planul de restructurare intocmit in anul 1999 si adoptat in Adunarea Generala a Actionarilor din 26.11.1999, in conformitate cu prevederile Ordonantei de Urgenta a Guvernului nr. 98/1999. Datele prezentate in notificare conduc la concluzia ca masurile de restructurare luate de S.C. ARIS S.A. anterior privatizarii, care au constatat in principal in disponibilizarea de personal si facilitatile acordate de stat societatii, nu si-au atins scopul, respectiv restaurarea viabilitatii, societatea confruntandu-se si dupa luarea acestor masuri cu o situatie economica dificila, respectiv dupa anul 2000, dupa cum se constata din datele economico-financiare obtinute in cursul investigatiei declansate de Consiliul Concurenteii.

(65) Masurile de disponibilizare de personal realizate de catre societate in anul 1999, nu s-au dovedit a fi suficiente pentru restabilirea viabilitatii societatii, deoarece cauzele care au condus la starea de dificultate nu au fost contracarate prin masuri corespunzatoare de restructurare. In acest sens, Consiliul Concurenteii noteaza ca, avand in vedere cauzele care au condus la dificultatile SC ARIS SA (disparitia pietei CAER, lipsa cererii de produse fabricate de societate pe piata interna etc), prezentate in notificarea AVAS, era necesar ca masurile de restructurare de personal sa fie completate cu alte masuri care sa conduca la o reorientare a societatii catre noi parteneri si noi piete de desfacere, realizarea de investitii tehnologice, reorientarea profilului de fabricatie, cresterea calitatii produselor si alte masuri de natura sa contracareze cauzele care au condus la intrarea societatii in stare de dificultate.

(66) Consiliul Concurenteii noteaza ca in urma privatizarii, societatea impreuna cu noul actionar majoritar, a intocmit un nou plan de restructurare. In conditiile in care AVAS considera ca planul de restructurare prezentat acopera, prin masurile sale, perioada 1999-2009, si in conformitate cu cele mentionate la paragrafele 36 si 38, Consiliul Concurenteii constata ca planul de restructurare transmis nu implica masuri coerente pe toata durata de

aplicare a acestuia, iar sursele de finantare a acestor masuri nu au provenienta clar definita.

(67) Consiliul Concurenteii noteaza ca planul de restructurare a SC ARIS SA nu este fundamentat pe un studiu de piata care sa furnizeze informatii complete si bine argumentate cu privire la situatia pe pietele relevante, precum si evolutia conditiilor pe aceste pieti.

(68) Fata de cele mentionate, Consiliul Concurenteii constata ca nu sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 13 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate* referitor la asigurarea viabilitatii societatii pe termen lung, ca urmare a implementarii planului de restructurare.

4. Ajutorul limitat la minimum

(69) In conformitate cu prevederile art. 14 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*, cuantumul si intensitatea ajutorului de stat trebuie sa fie limitate la minimum strict necesar, pentru a permite restructurarea in functie de resursele financiare existente ale societatii si ale actionarilor.

(70) In formularul de notificare si in informatiile obtinute in completarea acestuia se precizeaza ca planul de restructurare este finantat din surse proprii ale societatii si ale cumparatorului si din ajutor de stat. Astfel, din costul total al restructurarii in valoare totala de 438.322 milioane lei, cca 23,43% va fi finantat din surse proprii ale cumparatorului, 12,57% din surse proprii ale societatii, restul de 64% constand in ajutor de stat.

(71) Consiliul Concurenteii noteaza ca S.C. ARIS SA nu a precizat care sunt sursele de finantare a contributiei sale la acoperirea costurilor de restructurare si nu a furnizat documente justificative care sa certifice existenta, chiar si potentiala, a unor astfel de surse care sa nu fie atinse de ajutor de stat.

(72) Consiliul Concurenteii constata ca nu sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 15 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate* privind limitarea la minimum necesar a ajutorului de stat acordat societatii, deoarece contributia societatii la realizarea planului de restructurare este mai mica decat contributia minima de 50% prevazuta in Regulament. Totodata exista incertitudinea referitoare la contributia proprie reala a societatii si a cumparatorului la realizarea planului de restructurare, mentionata in notificare. Astfel, prin acordarea ajutorului de stat, s-ar putea ajunge la crearea unui surplus de lichiditati care pot fi folosite de societate in activitati fara legatura cu procesul de restructurare, activitati ce pot conduce la distorsionarea concurenteii pe pietele relevante.

5. Evitarea denaturarii semnificative a mediului concurential

(73) Conform prevederilor *Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*, in vederea minimizarii intr-o masura cat mai mare a efectelor negative ale acordarii ajutorului asupra concurentei pe pietele relevante, astfel incat efectele pozitive urmarite prin acordarea ajutorului de stat sa contracareze efectele negative, este necesar sa se aplice masuri compensatorii cum sunt reduceri de capacitati de productie, sau reducerea prezentei pe piata a societatii, cesiuni de active etc. Masurile trebuie sa fie proportionale cu efectele distorsionante cauzate de ajutor si in special cu marimea si importanta relativa a societatii pe pietele relevante afectate de acordarea ajutorului de stat. Nivelul masurilor compensatorii se stabileste pe baza studiului de piata anexat la planul de restructurare al societatii. In cazul neaplicarii masurilor compensatorii, se considera ca ajutorul este incompatibil cu mediul concurential normal.

(74) Din informatiile furnizate de AVAS si asa cum s-a mentionat la paragraful 20, ca urmare a restrângerii activității si a disponibilizării de personal realizate in anul 2000, societatea a redus substantial capacitatile de productie pentru strunguri, de la 850 buc./an la 360 buc./an. Conform prevederilor art.14 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*, stoparea si renuntarea definitiva la activitatile generatoare de pierderi care sunt absolut necesare viabilitatii, nu vor fi considerate reduceri ale capacitatii sau ale prezentei pe piata, atunci cand sunt analizate masurile compensatorii. Astfel, Consiliul Concurentei noteaza ca reducerile de capacitati pentru strunguri realizate ca urmare a restrângerii activitatii, nu pot fi considerate masuri compensatorii, parte integranta a masurilor de restructurare prevazute in planul de restructurare al societatii.

(75) In plus, conform celor prezentate la paragraful 29, societatea, prin implementarea planului de restructurare, urmareste cresterea capacitatilor de productie pentru materialul rulant. Acest fapt intra in contradictie cu prevederile art. 14 alin. 2 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate*.

(76) SC ASTRA COMIND SRL Arad, cumparatorul societatii, participa in colaborare cu SC ASTRA VAGOANE SA Arad la fabricarea materialului rulant. Conform celor mentionate la paragraful 45 si a faptului ca cumparatorul pachetului majoritar de actiuni al SC ARIS SA este SC ASTRA COMIND SRL Arad, detinatorul pachetului majoritar de actiuni si la ASTRA VAGOANE Arad care este unicul producator intern de vagoane de calatori si principalul furnizor pe piata romaneasca, Consiliul Concurentei constata ca, prin acordarea ajutorului de stat societatii ARIS, grupul ASTRA isi consolideaza pozitia pe piata vagoanelor si a materialului rulant.

(77) In ceea ce privește producția internă de strunguri, până în anul 2002, cu toate ca a înregistrat scaderi substantiale ale producției, S.C. ARIS S.A. Arad a reprezentat in continuare principalul producator intern, realizând între 75,4% în anul 2000 și 79% în anul 2002, din productia internă de strunguri.

(78) Fata de cele prezentate, avand in vedere importanta societatii pe pietele relevante afectate de acordarea ajutorului de stat, Consiliul Concurentei noteaza ca nu sunt respectate prevederile art.14 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si*

restructurarea firmelor in dificultate cu privire la aplicarea de masuri compensatorii in vederea atenuarii efectelor distorsionante ale ajutorului de stat asupra concurentei.

6. Respectarea principiului „prima si ultima data”

(79) Consiliul Concurentei constata ca ajutorul de stat acordat societatii in anul 2000 in baza HG. 874/2000 reprezinta ajutor de stat pentru restructurare deoarece, asa cum s-a mentionat anterior, la momentul acordarii ajutorului de stat, societatea se afla in dificultate. De asemenea, in anul 2002, ajutorul acordat societatii la privatizare este tot ajutor de stat pentru restructurare deoarece si la momentul privatizarii societatea se afla in dificultate.

(80) Ajutoarele de stat acordate S.C. ARIS S.A. Arad nu au fost notificate Consiliului Concurentei anterior acordarii acestora deci, conform art.3¹ din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, reprezinta ajutoare de stat ilegale.

(81) Conform art. 24 din *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate* care prevede ca un ajutorul de restructurare se acorda o singura data, un nou ajutor de restructurare putand fi acordat unei societati numai dupa o perioada de minimum 10 ani, si tinand cont de faptul ca intre primul si al doilea ajutor acordat S.C. ARIS S.A. nu s-au scurs mai mult de 10 ani, Consiliul Concurentei noteaza ca nu sunt respectate prevederile Regulamentului, fiind incalcat principiul « prima si ultima data ».

V. CONCLUZII

(82) Fata de cele prezentate, conform rezultatelor investigatiei desfasurate, Consiliul Concurentei noteaza ca ajutorul de stat acordat S.C. ARIS S.A. Arad, in valoare totala de 280.643.806.604 lei, este incompatibil cu prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si cu prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea si restructurarea firmelor in dificultate, emis in aplicarea legii. Ca urmare, acordarea acestui ajutor de stat este in masura sa afecteze semnificativ mediul concurential normal si incalca aplicarea corespunzatoare a tratatelor internationale la care Romania este parte.

(83) Orice ajutor de stat acordat S.C. ARIS S.A. anterior emiterii prezentei decizii indeplineste conditiile prevazute la art. 3¹ din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, fiind considerat ajutor ilegal, ajutor acordat fara a fi autorizat de Consiliul Concurentei si, dat fiind ca din analiza efectuata ca urmare a investigatiei a rezultat ca ajutorul acordat este incompatibil, este necesara aplicarea prevederilor art. 17 din Lege.

DECIDE

Art. 1. Conform art. 3¹ din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, ajutoarele de stat pentru restructurare acordate S.C. ARIS S.A. Arad in baza prevederilor H.G. nr. 874/2000 privind transferul actiunilor detinute de stat la S.C. ARIS S.A. Arad din administrarea Fondului Proprietatii de Stat in administrarea

Ministerului Finanțelor Publice, respectiv în baza Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare, sunt ilegale.

Art. 2. În temeiul art. 12 alin. 1 și 2 lit. d) din Lege, se constată că ajutoarele de stat acordate S.C. ARIS S.A. Arad, în suma totală de 280.643.806.604 lei, sunt incompatibile cu un mediu concurențial normal și se interzice acordarea acestora.

Art. 3. Conform prevederilor art. 17 și art. 18 din Lege, ajutorul de stat acordat S.C. ARIS S.A. Arad anterior emiterii deciziei de către Consiliul Concurenței, în baza H.G. nr.874/2000, în cuantum de 131.837.274.180 lei, plus dobânzile aferente, precum și valoarea ajutorului de stat acordat efectiv în baza Legii nr. 137/2002, plus dobânzile aferente, vor fi recuperate de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, respectiv Ministerul Finanțelor Publice, care vor lua toate măsurile în acest sens.

Art. 4. Conform art. 19 din Lege, ajutorul de stat care va fi recuperat va include dobânzi calculate de la data la care ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului. Nivelul ratei dobânzii care se va lua în calcul la recuperarea ajutorului de stat se stabilește în funcție de nivelul ratei dobânzii de referință a Băncii Naționale a României, din prima zi lucrătoare a anului pentru dobânda convenită pe semestrul I al anului, și cea din prima zi lucrătoare a lunii iulie, pentru dobânda convenită pe semestrul II al anului.

Art. 5. Prezenta Decizie devine aplicabilă la data comunicării sale.

Art. 6. Potrivit prevederilor art. 29 din Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, prezenta Decizie poate fi atacată de către persoanele interesate la Curtea de Apel București, secția de Contencios Administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Art. 7. Prezenta Decizie va fi comunicată de către Secretariatul General din cadrul Consiliului Concurenței:

- Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, str. Cpt. Av. Alexandru Serbanescu, nr. 50, sector 1;
- Ministerului Finanțelor Publice, str. Apolodor nr. 17, sector 1, București;
- S.C. ARIS S.A. Arad, str. Calea Victoriei nr. 33-35, cod postal 310158, Arad, Județul Arad.

PRESEDINTE

MIHAI BERINDE